

ความหมายที่สะท้อนความเชื่อเกี่ยวกับสิริมงคลบนแผ่นป้ายชื่อร้านค้าภาษาจีน ในจังหวัดกาญจนบุรี

MEANINGS REFLECTING BELIEFS IN AUSPICIOUSNESS ON CHINESE-NAMED SHOPS IN KANCHANABURI PROVINCE

เบญจอรภา พิเศษสกุลวงศ์*

*Benja-arpa Phisetsakunwong**

คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Faculty of Liberal Arts and Science, Kasetsart University.

**Corresponding author, e-mail: benjaarpa@hotmail.com*

Received: 2 July 2020; **Revised:** 16 October 2020; **Accepted:** 26 November 2020

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์ลักษณะการใช้ภาษาจีนในการตั้งชื่อร้านค้าในจังหวัดกาญจนบุรี และ 2) วิเคราะห์ความหมายที่สะท้อนความเชื่อที่เป็นสิริมงคลบนแผ่นป้ายชื่อร้านค้าภาษาจีนในจังหวัดกาญจนบุรี เก็บข้อมูลจากการลงพื้นที่สัมภาษณ์เจ้าของธุรกิจชาวไทยเชื้อสายจีนในเขตชุมชนของ 3 อำเภอในจังหวัดกาญจนบุรี ได้แก่ อำเภอเมืองกาญจนบุรี อำเภอด่านมะขามเตี้ย และอำเภอท่ามะกา ทั้งหมด 68 ร้าน วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ผลการวิจัยพบว่า 1) ลักษณะชื่อร้านค้าภาษาจีนในจังหวัดกาญจนบุรี ส่วนใหญ่เขียนด้วยรูปแบบอักษร 楷书 (kǎishū ข่ายซู) ลักษณะการเรียงอักษรส่วนใหญ่จากขวาไปซ้าย จำนวนพยางค์ของป้ายร้านค้าที่พบมากที่สุด คือ 3 พยางค์ รูปแบบชื่อร้านค้าส่วนใหญ่ใช้ชื่อบุคคล เมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบชื่อร้านค้าภาษาจีนและภาษาไทย พบว่าส่วนใหญ่เป็นคำเดียวกันและมีความหมายเหมือนกัน โดยใช้วิธีการเขียนทับศัพท์ หรือใช้คำที่มีเสียงใกล้เคียงกัน หรือการแปลความหมาย 2) ชื่อร้านค้าภาษาจีนในจังหวัดกาญจนบุรีมีหน่วยคำที่มีความหมายสะท้อนความเชื่อที่เป็นสิริมงคลทั้งหมด 53 หน่วยคำ เจ้าของธุรกิจให้ความสำคัญกับการตั้งชื่อร้านค้าที่มีความเป็นสิริมงคลต่อการดำเนินธุรกิจ สามารถจัดกลุ่มความหมายได้ 8 กลุ่ม เรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ กลุ่มความเจริญรุ่งเรืองและความสำเร็จ กลุ่มความสุขและความสงบ กลุ่มทรัพย์สินและความมั่งคั่ง กลุ่มการเกิดและความยั่งยืนของชีวิต กลุ่มกิจการและคุณลักษณะ กลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มความเป็นใหญ่ กลุ่มลำดับและจำนวน

คำสำคัญ: ป้ายชื่อร้านค้าภาษาจีน ความหมาย จังหวัดกาญจนบุรี

Abstract

This research aimed to 1) analyze characteristics of Chinese-named shops in Kanchanaburi province, and 2) study meanings that reflect beliefs in auspiciousness on Chinese-named shops in Kanchanaburi province. Data were collected by interviewing Chinese-Thai merchants from 68 shops in 3 districts: Mueang Kanchanaburi District, Tha Muang District and Tha Maka District. Data were analyzed using frequency and percentage. The results were as follows; 1) Characteristics of Chinese-named shops in Kanchanaburi province were mainly written in 楷书 (kǎishū Kaishu). Most styles were arranged from right to left. The most common syllables in store signs were 3 syllables. Person names were mostly found in the shop names. When analyzing Chinese and Thai store names, it was found that most of them were the same word and had the same meaning using transliteration, similarity of sound or translation. 2) There were 53 words reflecting beliefs in auspiciousness in Chinese trade names. The merchants paid much attention to naming auspicious shops to their business. Characteristics of naming auspicious shops could be categorized into 8 groups. Prosperity and success was focused at the highest level, followed by happiness and peacefulness, birth and life sustainability, verb and adjective, ethnicity, authority, and sequence and number.

Keywords: Chinese-Named Shops, Meaning, Kanchanaburi Province

บทนำ

ความสัมพันธ์ด้านสังคมวัฒนธรรมของประเทศไทยและจีนมีมาอย่างยาวนาน ชาวจีนอพยพเข้ามาตั้งรกรากในประเทศไทยตั้งแต่สมัยอยุธยา และเพิ่มจำนวนมากขึ้นในช่วงรัตนโกสินทร์ สมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวมีชาวจีนจำนวนมากอพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานในจังหวัดกาญจนบุรี ส่วนใหญ่เป็นชาวจีนและแต้จิ๋ว และไหหลำ ชาวจีนอพยพเหล่านี้เข้ามาตั้งหลักแหล่งแถบชุมชนในอำเภอต่าง ๆ ของจังหวัดกาญจนบุรี งานอาชีพที่ถนัด คือ งานช่างฝีมือ เช่น ช่างฟอกหนัง ช่างเงิน ช่างเหล็ก เป็นต้น [1] และเมื่อสะสมเงินทองได้ตามสมควรก็ลงทุนค้าขายตามกำลังทรัพย์ และอาศัยความขยัน ซื่อสัตย์ ประหยัด อดทน จนสามารถขยายกิจการให้ใหญ่โตขึ้น ส่งผลให้เป็นกลุ่มคนที่มีบทบาทสำคัญทางเศรษฐกิจภายในท้องถิ่นเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะการค้าขาย [2] ธุรกิจการค้าที่ชาวไทยเชื้อสายจีนเป็นเจ้าของธุรกิจมีหลายประเภท เช่น ร้านทอง ร้านผ้า ร้านอะไหล่ ร้านเครื่องจักรกล เป็นต้น ทำให้คนกลุ่มนี้กลายเป็นกลุ่มคนที่มีอำนาจทางเศรษฐกิจของจังหวัดกาญจนบุรี

นอกจากชาวจีนเข้ามาแสวงหาโอกาสและสร้างตัวเองทางเศรษฐกิจแล้ว ชาวจีนบางส่วนมีการหล่อหลอมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับคนไทย โดยเฉพาะจากความสัมพันธ์ในลักษณะการแต่งงาน ซึ่งหมายถึงความผสมกลมกลืนทั้งภาษา วิถีชีวิต โลกทรรศน์ ความเชื่อ ระหว่างสองวัฒนธรรมที่ดำเนินอย่างเป็นธรรมชาติและอย่างต่อเนื่อง เกิดลูกหลานชาวไทยเชื้อสายจีนขึ้นมากมาย ซึ่งชาวไทยเชื้อสายจีนรุ่นหลังยังคงสืบสานวัฒนธรรมประเพณีจีนของบรรพบุรุษ มีการถ่ายทอด เผยแพร่วัฒนธรรมจีนสู่ลูกหลานรุ่นต่อรุ่น แต่ทั้งนี้ก็มีมีการปรับเปลี่ยนไปตามสภาพสังคมและสภาพแวดล้อมของไทยในแต่ละช่วงเวลาด้วยเช่นกัน

ในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นบุคคลในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี สิ่งที่สังเกตเห็นถึงความเป็นจีนที่ปรากฏในชุมชน มีหลายประการ เช่น วัดจีน ศาลเจ้า สุสานจีน แผ่นป้ายชื่อร้านค้าภาษาจีน การปฏิบัติตามธรรมเนียมประเพณีจีน และการแสดงทางศิลปวัฒนธรรมจีนในเทศกาลต่าง ๆ ยังคงมีให้เห็นในชุมชนของชาวไทยเชื้อสายจีน ส่วนด้านการศึกษา ในจังหวัดกาญจนบุรีมีสถาบันการศึกษาที่เปิดสอนภาษาจีน ได้แก่ โรงเรียนของรัฐ โรงเรียนเอกชนที่เปิดสอนวิชาภาษาจีนระดับพื้นฐาน มหาวิทยาลัย และโรงเรียนกวดวิชากระจายอยู่ตามแหล่งชุมชนเมือง มีนักเรียน นักศึกษาเดินทางไปแลกเปลี่ยนภาษาและวัฒนธรรมที่ประเทศจีน มีการอบรมภาษาจีนจากมหาวิทยาลัยในท้องถิ่นของจังหวัดให้กับประชาชนผู้สนใจในชุมชน ภาษาจีนเป็นภาษาที่คนในชุมชนให้ความสำคัญ นอกจากนี้ครอบครัวชาวไทยเชื้อสายจีนยังต้องการให้ลูกหลานเรียนรู้ภาษาของบรรพบุรุษตนเอง เพื่อรักษาวัฒนธรรม ภูมิปัญญา ซึ่งก็นับเป็นการแสดงความกตัญญูต่อบรรพบุรุษอย่างหนึ่ง จะเห็นได้ว่าวัฒนธรรมจีนยังคงมีอิทธิพลและหยั่งรากลึกอยู่ในสังคมไทย ชาวไทยเชื้อสายจีนรุ่นใหม่ก็ยังคงเต็มใจที่จะรักษาภาษาและวัฒนธรรมของบรรพบุรุษ

ชาวไทยเชื้อสายจีนส่วนใหญ่ในจังหวัดกาญจนบุรีประกอบธุรกิจค้าขาย สิ่งที่บ่งบอกความเป็นจีนที่สังเกตเห็นได้ชัดเจน คือ แผ่นป้ายชื่อหน้าร้านที่เขียนเป็นภาษาจีน ทั้งแบบที่เขียนด้วยอักษรจีน และแบบที่ทับศัพท์ด้วยอักษรไทย เจ้าของธุรกิจให้ความสำคัญกับป้ายชื่อร้านค้า เพราะชื่อร้านค้าภาษาจีนนอกจากจะเป็นภาษาที่ชาวไทยเชื้อสายจีนใช้ในการสื่อสารกับลูกค้า สร้างความจดจำให้กับลูกค้าที่มีเอกลักษณ์ความเป็นจีนแล้ว ยังเป็นตัวแทนที่แสดงถึงเบื้องหลังที่เกี่ยวข้องกับความคิด ความเชื่อทางวัฒนธรรมของชาวจีนตั้งแต่อดีตด้วย

ภาษาจีนบนป้ายชื่อร้านค้ามีความสำคัญทั้งทางภาษาและวัฒนธรรม กล่าวคือ ในทางภาษา ป้ายชื่อร้านค้าบ่งบอกชื่อธุรกิจ ประเภทของธุรกิจให้กับบุคคลทั่วไปหรือลูกค้าที่มาใช้บริการ ส่วนทางวัฒนธรรม ป้ายชื่อร้านค้าเป็นสิ่งที่บ่งบอกตัวตนความเป็นจีน สะท้อนความคิด ความเชื่อ วิถีชีวิตของชาวจีนในอดีตที่อาศัยอยู่ชุมชนจังหวัดกาญจนบุรี ป้ายชื่อร้านค้าภาษาจีนจึงมีบทบาทและมีความสำคัญที่สะท้อนภาพรวมทั้งด้านภาษา และวัฒนธรรมจีน ดังนั้นการศึกษาป้ายชื่อร้านค้าภาษาจีนจึงมีคุณค่าและมีประโยชน์ทั้งในการพัฒนาการใช้ภาษาจีน เช่น การใช้ภาษาจีนในแวดวงทางธุรกิจ การแปลภาษาจีน-ไทย และที่สำคัญคือทำให้เกิดความเข้าใจ วัฒนธรรมทางความคิด ความเชื่อของชาวจีน อีกทั้งยังเป็นประโยชน์ต่อคนไทยเชื้อสายจีนรุ่นหลัง รวมถึงนักเรียน นักศึกษา และผู้ที่สนใจที่กำลังศึกษาภาษาจีน สามารถเรียนรู้ภาษาจีน และวัฒนธรรมความคิด ความเชื่อของบรรพบุรุษที่ปรากฏในชุมชนใกล้เคียง

ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาป้ายชื่อร้านค้าภาษาจีน ลงพื้นที่สำรวจป้ายชื่อร้านค้าภาษาจีนที่ปรากฏในเขตชุมชน 3 อำเภอของจังหวัดกาญจนบุรี ได้แก่ อำเภอเมืองกาญจนบุรี อำเภอท่าม่วง และอำเภอท่ามะกา ซึ่งจากการสำรวจพื้นที่ชุมชนชาวไทยเชื้อสายจีนในจังหวัดกาญจนบุรีขั้นต้น ทำให้ผู้วิจัยทราบว่าทั้งสามอำเภอดังกล่าวนี้นี้มีชาวไทยเชื้อสายจีนประกอบธุรกิจการค้าเป็นจำนวนมาก

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์ลักษณะการใช้ภาษาจีนในการตั้งชื่อร้านค้าในจังหวัดกาญจนบุรี
2. เพื่อวิเคราะห์ความหมายที่สะท้อนความเชื่อที่เป็นสิริมงคลบนแผ่นป้ายชื่อร้านค้าภาษาจีนในจังหวัดกาญจนบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมาย

งานวิจัยนี้เป็นการลงพื้นที่สำรวจและเก็บข้อมูลป้ายชื่อร้านค้าภาษาจีนในเขตชุมชน 3 อำเภอของจังหวัดกาญจนบุรี ได้แก่ อำเภอเมืองกาญจนบุรี อำเภอดำม่วง และอำเภอดำมะคา ซึ่งสามารถรวบรวมได้ทั้งหมด 68 ร้าน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสัมภาษณ์ ประกอบด้วย ชื่อร้านค้าภาษาจีน ชื่อร้านค้าภาษาไทย ตระกูลแซ่ ประเภทธุรกิจ ความหมายของป้ายชื่อร้านค้า สาเหตุที่ใช้ชื่อร้านค้าชื่อนี้ เป็นต้น

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพและให้ความสำคัญกับข้อมูลภาคสนามผ่านการลงพื้นที่สัมภาษณ์เจ้าของธุรกิจชาวไทยเชื้อสายจีนที่มีป้ายชื่อร้านค้าเป็นภาษาจีนใน 3 อำเภอ หลังจากนั้นรวบรวมข้อมูลและเรียบเรียงจัดทำเป็นนามานุกรมชื่อร้านค้าภาษาจีนของชาวไทยเชื้อสายจีนในจังหวัดกาญจนบุรี (北碧府华人中文商业名称)

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ แบ่งหัวข้อการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 2 ส่วน ดังนี้

4.1 การวิเคราะห์ลักษณะการใช้ภาษาจีนในการตั้งชื่อร้านค้าในจังหวัดกาญจนบุรี ได้แก่ รูปแบบอักษรจีน จำนวนพยางค์ รูปแบบชื่อร้านค้า และการเปรียบเทียบชื่อร้านค้าภาษาจีนและภาษาไทย

4.2 การวิเคราะห์ความหมายที่สะท้อนความเชื่อเกี่ยวกับความเป็นสิริมงคลบนป้ายชื่อร้านค้าภาษาจีนในจังหวัดกาญจนบุรี ผู้วิจัยวิเคราะห์ความหมายป้ายชื่อร้านค้าที่ใช้คำมงคลมาตั้งเป็นชื่อร้านค้า ไม่รวมวิเคราะห์ชื่อร้านค้าที่เป็นชื่อบุคคล และคำบอกแซ่ ชื่อสินค้า รูปแบบธุรกิจ ขนาดธุรกิจ และลักษณะสถานที่ประกอบธุรกิจ วิเคราะห์โดยนำชื่อร้านค้าภาษาจีนมาแยกหน่วยคำแต่ละหน่วยคำที่แสดงความหมายแต่ละความหมายออกจากกัน ยึดการแปลความหมายตามพจนานุกรมจีน-ไทย ฉบับใหม่ของเรียชชัย เอี่ยมวรเมธ [3] จากนั้นจึงจัดกลุ่มตามกลุ่มความหมายโดยใช้เกณฑ์ที่มีลักษณะร่วมกันที่มีความหมายดีถือว่าเป็นสิริมงคลของสมชาย สำเนียงงาม [4] ในงานวิจัยเรื่องลักษณะภาษาที่แสดงความเปลี่ยนแปลงของความเชื่อเกี่ยวกับสิริมงคล และกาลกิณีในชื่อของคนไทย ซึ่งมีการแบ่งเป็น 12 กลุ่มความหมาย ได้แก่ ความดีงามและความเจริญรุ่งเรือง ความมั่งคั่ง ธรรมชาติคนและวงศ์ตระกูล เกียรติยศชื่อเสียงและอำนาจ กิริยาและคุณลักษณะ ความรู้ความสามารถ ความสุขและความรัก ศาสนาและความเชื่อ ความเหมาะสมและการเปรียบ การดำรงอยู่ ลำดับและจำนวน คำนวณหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ และวิเคราะห์ความเชื่อที่สะท้อนความเป็นสิริมงคลจากความหมายที่ปรากฏ

ผลการวิจัย

1. การวิเคราะห์ลักษณะการใช้ภาษาจีนในการตั้งชื่อร้านค้าในจังหวัดกาญจนบุรี

1.1 รูปแบบอักษรจีนบนป้ายชื่อร้านค้าในจังหวัดกาญจนบุรี

ป้ายชื่อร้านค้าภาษาจีนในจังหวัดกาญจนบุรีที่เขียนด้วยอักษรจีนทุกร้านใช้อักษรจีนแบบตัวเต็มเนื่องจากชาวจีนที่อพยพเข้ามาในประเทศไทยส่วนมากอพยพเข้ามาก่อนที่จะมีการปฏิรูปอักษรจีน จึงใช้อักษรจีนตัวเต็มในการเขียนป้ายชื่อร้านค้า ส่วนลักษณะการเรียงอักษรพบ 3 แบบ ส่วนใหญ่เรียงจากขวาไปซ้ายมี 66 ร้าน คิดเป็นร้อยละ 97.06 เรียงจากซ้ายไปขวาพบ 2 ร้าน คิดเป็นร้อยละ 2.94 และเรียงจากบนลงล่างพบ 1 ร้าน คิดเป็นร้อยละ 1.47 ในส่วนรูปแบบอักษรจีนพบว่า ส่วนใหญ่เขียนด้วยรูปแบบอักษร 楷书 (kǎishū ข่ายซู)

พบจำนวน 66 ร้าน คิดเป็นร้อยละ 97.06 มีเพียง 2 ร้านหรือคิดเป็นร้อยละ 2.94 ที่เป็นแบบอักษร 隶书 (lìshū ลี่ซู) ดังเห็นได้จากตัวอย่างภาพถ่ายป้ายร้านค้า ดังนี้

ภาพที่ 1 ร้าน 南隆財 黃順合 รูปแบบอักษร 楷书 (kǎishū ข่ายซู) อักษรเรียงจากขวาไปซ้าย

ภาพที่ 2 ร้าน 馮發興 รูปแบบอักษร 隶书 (lìshū ลี่ซู) อักษรเรียงจากขวาไปซ้าย

ภาพที่ 3 ร้าน 盧興茂機器 (1972) 兩合公司 อักษรเรียงจากซ้ายไปขวา

ภาพที่ 4 ร้าน 溫添發有限公司 อักษรเรียงจากบนลงล่าง (อยู่ทางข้างขวาของภาพ)

1.2 จำนวนพยางค์บนป้ายชื่อร้านค้าภาษาจีนในจังหวัดกาญจนบุรี

จำนวนพยางค์ของป้ายร้านค้ามีตั้งแต่ 3 – 10 พยางค์ จำนวนพยางค์ที่พบมากที่สุดสามอันดับแรก คือ มี 3 พยางค์ ส่วนใหญ่เป็นชื่อบุคคล พบทั้งหมด 45 ร้าน คิดเป็นร้อยละ 66.18 รองลงมา มี 2 พยางค์ พบทั้งหมด 6 ร้าน คิดเป็นร้อยละ 8.82 และจำนวน 5 พยางค์ พบทั้งหมด 5 ร้าน คิดเป็นร้อยละ 7.35 จำนวนพยางค์ที่พบน้อยที่สุดมี 9 และ 10 พยางค์ ซึ่งมีอย่างละ 1 ร้านเท่านั้น แต่ละจำนวนพยางค์คิดเป็นร้อยละ 1.47

1.3 รูปแบบชื่อร้านค้าภาษาจีนในจังหวัดกาญจนบุรี

รูปแบบชื่อร้านค้าภาษาจีนที่ใช้ชื่อบุคคลเป็นชื่อร้าน พบลักษณะการตั้งชื่อร้านค้าที่ใช้ชื่อบุคคล ตั้งเป็นชื่อร้านค้าทั้งหมด 40 ร้าน หรือคิดเป็นร้อยละ 58.82 โดยแบ่งเป็น 2 ประเภท ดังนี้

ชื่อร้านค้าที่ใช้ชื่อบุคคลอย่างเดียว ส่วนใหญ่เป็นชื่อบรรพบุรุษ ประกอบด้วย แซ่ + ชื่อ นำมาตั้งเป็นชื่อร้านค้า จากการสำรวจพบว่า การตั้งชื่อร้านค้าประเภทนี้มีจำนวนมากที่สุด พบจำนวน 34 ร้าน คิดเป็นร้อยละ 50.00

ชื่อร้านค้าที่ใช้ชื่อบุคคลและตามด้วยส่วนประกอบอื่นที่ไม่บังคับ เรียงลำดับดังนี้ ชื่อบุคคล (แซ่ + ชื่อ) ± คำมงคล ± ขนาดธุรกิจ ± รูปแบบธุรกิจ ± ประเภทธุรกิจ ± ลักษณะสถานที่ประกอบธุรกิจ เป็นต้น จากการวิเคราะห์พบว่า การตั้งชื่อร้านค้าประเภทนี้มีจำนวน 6 ร้าน คิดเป็นร้อยละ 8.82 ดังเห็นได้จากตัวอย่างในตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ชื่อร้านค้าภาษาจีนที่ใช้ชื่อบุคคลเป็นชื่อร้าน

ชื่อร้านค้าภาษาจีนและภาษาไทย	ความหมายชื่อร้านค้าภาษาจีน	รูปแบบชื่อร้านค้าภาษาจีน
陈春和 (Chén Chūnhé) ตั้งซุนฮั่ว	แซ่ตั้ง ซุนฮั่ว (ฤดูใบไม้ผลิ อ่อนโยน)	ใช้ชื่อบุคคลอย่างเดียว (แซ่ + ชื่อ)
黄天成大金行 (Huáng Tiānchéng dà jīn háng) ห้างทองร้อยเปอร์เซ็นต์	แซ่ฮuang เทียนเฉิง (ท้องฟ้า สำเร็จ) + ใหญ่ + ทอง + ห้าง	ชื่อบุคคล (แซ่ + ชื่อ) + ขนาดธุรกิจ + ชื่อสินค้า + ลักษณะสถานที่ประกอบธุรกิจ

รูปแบบชื่อร้านค้าภาษาจีนที่ไม่ใช้ชื่อบุคคลเป็นชื่อร้าน พบลักษณะการตั้งชื่อร้านค้าที่ไม่ใช้ชื่อบุคคลทั้งหมด 28 ร้าน หรือคิดเป็นร้อยละ 41.18 โดยแบ่งเป็น 5 ประเภท เรียงลำดับมากไปน้อยดังนี้

ชื่อร้านค้าที่ใช้คำมงคลและตามด้วยส่วนประกอบอื่นที่ไม่บังคับ เรียงลำดับดังนี้ คำมงคล ± ชื่อสินค้า ± ขนาดธุรกิจ ± ประเภทธุรกิจ ± รูปแบบธุรกิจ ± ลักษณะสถานที่ประกอบธุรกิจ เป็นต้น จากการวิเคราะห์พบว่า ชื่อร้านค้าที่มีการตั้งชื่อด้วยรูปแบบนี้มีจำนวน 10 ร้าน คิดเป็นร้อยละ 14.71

ชื่อร้านค้าที่ใช้ตระกูลแซ่และตามด้วยส่วนประกอบอื่นที่ไม่บังคับ เรียงลำดับดังนี้ ตระกูลแซ่ ± จำนวน ± คำบอกทำเลที่ตั้ง ± คำมงคล ± ขนาดธุรกิจ ± ประเภทธุรกิจ ± คำบอกปีที่ก่อตั้ง ± รูปแบบธุรกิจ ± ลักษณะสถานที่ประกอบธุรกิจ เป็นต้น จากการวิเคราะห์พบว่า ชื่อร้านค้าที่มีการตั้งชื่อด้วยรูปแบบนี้มีจำนวน 9 ร้าน คิดเป็นร้อยละ 13.24

ชื่อร้านค้าที่ใช้คำมงคลอย่างเดียว เจ้าของธุรกิจใช้คำมงคลในการตั้งชื่อร้านค้า เพราะเชื่อว่าจะทำให้ธุรกิจเจริญรุ่งเรือง ความหมายที่สื่อถึงความเป็นมงคล เช่น มั่งคั่ง รุ่งเรือง ร่ำรวย เป็นต้น พบจำนวน 6 ร้าน คิดเป็นร้อยละ 8.82

ชื่อร้านค้าที่ใช้คำบอกทำเลที่ตั้งและตามด้วยคำมงคล มีจำนวน 2 ร้าน คิดเป็นร้อยละ 2.94

ชื่อร้านค้าที่ใช้คำโฆษณาและตามด้วยลักษณะสถานที่ประกอบธุรกิจ มีจำนวน 1 ร้าน คิดเป็นร้อยละ 1.47 ดังเห็นได้จากตัวอย่างในตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 ชื่อร้านค้าภาษาจีนที่ไม่ใช้ชื่อบุคคลเป็นชื่อร้าน

ชื่อร้านค้าภาษาจีนและภาษาไทย	ความหมายชื่อร้านค้าภาษาจีน	รูปแบบชื่อร้านค้าภาษาจีน
寿寿堂 (Shòu shòu táng) ปียฟาร์มาซี	อายุยืน อายุยืน + อาคาร	คำมงคล + ลักษณะสถานที่ประกอบ ธุรกิจ
徐鸿兴 (Xú hóng xīng) ซ.พูลกิจ	แซ่ชื่อ + ยิ่งใหญ่ รุ่งเรือง	ตระกูลแซ่ + คำมงคล
裕盛 (Yù shèng) พยุเส่ง ทำเรือ	มั่งคั่ง รุ่งเรือง	ใช้คำมงคลอย่างเดียว
泰荣新 (Tài róng xīn) ไทยยงศิลป์	ประเทศไทย + รุ่งเรือง ก้าวหน้า	คำบอกทำเลที่ตั้ง + คำมงคล
来安堂 (Lái ān táng) ไลอันต้ง	มาแล้วจะเกิดความสงบสุข + อาคาร	คำโฆษณา+ลักษณะสถานที่ประกอบ ธุรกิจ

1.4 การเปรียบเทียบชื่อร้านค้าภาษาจีนและภาษาไทยในจังหวัดกาญจนบุรี

เมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบชื่อร้านค้าภาษาจีนและชื่อร้านค้าภาษาไทยของทั้ง 68 ร้าน พบว่ามีลักษณะ 3 ประเภท คือ ชื่อร้านค้าภาษาจีนและภาษาไทยเป็นคำเดียวกัน ชื่อร้านค้าภาษาจีนและภาษาไทยมีเสียงหรือความหมายบางส่วนที่เกี่ยวข้องกัน และชื่อร้านค้าภาษาจีนและภาษาไทยไม่มีความเกี่ยวข้องกัน

ชื่อร้านค้าภาษาจีนและภาษาไทยเป็นคำเดียวกัน การตั้งชื่อร้านค้าประเภทนี้มีจำนวนมากที่สุด คือจำนวน 33 ร้าน คิดเป็นร้อยละ 48.53 แบ่งวิธีการตั้งชื่อเป็น 2 ประเภท ดังนี้

ชื่อร้านค้าภาษาจีนเป็นชื่อนุคูล ชื่อร้านค้าภาษาไทยเขียนทับศัพท์ภาษาจีนสำเนียงต่าง ๆ เช่น แต๊จ๊ว และ ไหลล่า กวางตุ้ง โดยชื่อร้านค้าภาษาไทยไม่มีความหมาย การตั้งชื่อโดยวิธีนี้พบจำนวน 20 ร้าน คิดเป็นร้อยละ 60.61

ชื่อร้านค้าภาษาจีนและภาษาไทยมีความหมายเหมือนกัน ซึ่งอาจจะเหมือนกันในส่วนการออกเสียงที่มี การเขียนทับศัพท์ หรือใช้คำที่มีเสียงใกล้เคียงกัน หรือการแปลความหมาย การตั้งชื่อโดยวิธีนี้พบจำนวน 13 ร้าน คิดเป็นร้อยละ 39.39 ดังเห็นได้จากตัวอย่างในตารางที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 3 ชื่อร้านค้าภาษาจีนและภาษาไทยเป็นคำเดียวกัน

ชื่อร้านค้าภาษาจีนและภาษาไทย	ความหมายชื่อร้านค้าภาษาจีน	คำอธิบาย
陈协昌 (Chén Xiéchāng) ตั้งเฮียงเซียง	แช่ต้ง + เฮียงเซียง (ร่วมกัน ดึงาม)	ชื่อร้านค้าภาษาไทยเขียนทับศัพท์ภาษาจีน สำเนียงแต้จิ๋ว
卫生堂药行 (Wèishēng táng yào háng) ห้างขายยาอ้วยแช่ต้ง	อ้วยแช่ (สุขอนามัย) + ต้ง (อาคาร) + ยา + ห้าง	ชื่อร้านค้าภาษาจีนประกอบด้วย คำมงคล + ลักษณะสถานที่ประกอบธุรกิจ + ชื่อ สินค้า + ลักษณะสถานที่ประกอบธุรกิจ ชื่อ ร้านค้าคำว่า “ห้างขายยา” แปลความหมาย มาจากคำว่า “药行” ส่วนคำว่า “อ้วย แช่ต้ง” เขียนทับศัพท์ภาษาจีนสำเนียง แต้จิ๋วของคำว่า “卫生堂”

ชื่อร้านค้าภาษาจีนและภาษาไทยมีเสียงหรือความหมายบางส่วนที่เกี่ยวข้องกัน ชื่อร้านค้าภาษาไทยและภาษาจีนมีความใกล้เคียงกันในบางส่วน ซึ่งอาจจะเป็นการทับศัพท์หรือแปลความหมายให้เกี่ยวข้องกัน พบจำนวน 23 ร้าน คิดเป็นร้อยละ 33.82 ดังเห็นได้จากตัวอย่างในตารางที่ 4 ดังนี้

ตารางที่ 4 ชื่อร้านค้าภาษาจีนและภาษาไทยมีเสียงหรือความหมายบางส่วนที่เกี่ยวข้องกัน

ชื่อร้านค้าภาษาจีนและภาษาไทย	ความหมายชื่อร้านค้าภาษาจีน	คำอธิบาย
陈永祥 (Chén Yǒngxiáng) มงคลพัฒนา	แช่ต้ง + หย่งเสียง (ตลอดกาล สิริมงคล)	ชื่อร้านค้าภาษาจีนเป็นชื่อบรรพบุรุษ (แช่+ ชื่อ) ชื่อร้านค้าภาษาไทย คำว่า “มงคล” แปลความหมายจากชื่อร้านค้าภาษาจีน พยางค์สุดท้ายคือคำว่า “祥”

ชื่อร้านค้าภาษาจีนและภาษาไทยไม่มีความเกี่ยวข้องกัน ชื่อร้านค้าภาษาไทยและภาษาจีนไม่มีความเกี่ยวข้องกันทั้งเสียงและความหมาย พบจำนวน 12 ร้าน คิดเป็นร้อยละ 17.65 ดังเห็นได้จากตัวอย่างในตารางที่ 5 ดังนี้

ตารางที่ 5 ชื่อร้านค้าภาษาจีนและภาษาไทยไม่มีความเกี่ยวข้องกัน

ชื่อร้านค้าภาษาจีนและภาษาไทย	ความหมายชื่อร้านค้าภาษาจีน	คำอธิบาย
邹财盛 (Zōu Cáishèng) ประสิทธิ์คำ ข้าว	แซ่โจว + ทรัพย์สินเงินทอง เจริญ	ชื่อร้านค้าภาษาจีนเป็นชื่อบรรพบุรุษ (แซ่ + ชื่อ) ชื่อร้านค้าภาษาจีนและภาษาไทยไม่มีความเกี่ยวข้องกัน

2. การวิเคราะห์ความหมายที่สะท้อนความเชื่อเกี่ยวกับความเป็นสิริมงคลบนป้ายชื่อร้านค้าภาษาจีนในจังหวัดกาญจนบุรี

จากการวิเคราะห์ความหมายที่สะท้อนความเชื่อเกี่ยวกับความเป็นสิริมงคลบนป้ายชื่อร้านค้าภาษาจีนพบว่า ชื่อร้านค้ามีหน่วยคำที่มีความหมายเป็นสิริมงคลทั้งหมด 53 หน่วยคำ สามารถจัดกลุ่มความหมายได้ 8 กลุ่ม เรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังเห็นได้จากตารางที่ 6 ดังนี้

ตารางที่ 6 ความถี่และคำร้อยละกลุ่มความหมายที่มีความเป็นสิริมงคลบนป้ายชื่อร้านค้าภาษาจีน

ลำดับ	กลุ่มความหมาย	ความถี่	คำร้อยละ
1	ความเจริญรุ่งเรืองและความสำเร็จ	20	37.74
2	ความสุขและความสงบ	8	15.09
3	ทรัพย์สินและความมั่งคั่ง	7	13.21
4	การเกิดและความยั่งยืนของชีวิต	5	9.43
5	กิริยาและคุณลักษณะ	4	7.55
6	ชาติพันธุ์	4	7.55
7	ความเป็นใหญ่	3	5.66
8	ลำดับและจำนวน	2	3.77
	รวม	53	100.00

จากตารางข้างต้นจะเห็นว่าชื่อร้านค้ามีความหมายที่เป็นสิริมงคลใน 8 กลุ่มความหมาย โดยแต่ละกลุ่มความหมายมีหน่วยคำที่สะท้อนความเชื่อที่เป็นสิริมงคล ดังนี้

กลุ่มความหมายเกี่ยวกับความเจริญรุ่งเรืองและความสำเร็จ

กลุ่มความหมายเกี่ยวกับความเจริญรุ่งเรืองและความสำเร็จมีทั้งหมด 20 หน่วยคำ คิดเป็นร้อยละ 37.74 เช่น 兴 (xīng เจริญ รุ่งเรือง) 发 (fā ร่ำรวย) 盛 (shèng เจริญ) 成 (chéng สำเร็จ) เป็นต้น เช่นชื่อร้าน 发记 (Fā jì อุดมพันธ์) 源发兴 (Yuán fā xīng ง่วนฮวดเฮง) 盛通 (Shèng tōng แสงทอง) 泰盛发 (Tài shèng fā ไทยเจริญ) เป็นต้น สะท้อนให้เห็นว่าเจ้าของธุรกิจคาดหวังให้ธุรกิจของตนมีความเจริญรุ่งเรือง ประสบความสำเร็จ ก้าวหน้า สมปรารถนาในการดำเนินชีวิต ซึ่งเป็นสิริมงคลที่ชาวจีนพึงพอใจ

กลุ่มความหมายเกี่ยวกับความสุขและความสงบ

กลุ่มความหมายเกี่ยวกับความสุขและความสงบมีทั้งหมด 8 หน่วยคำ คิดเป็นร้อยละ 15.09 เช่น 安 (ān สงบสุข) 清心 (qīngxīn จิตใจเยียบสงบ) 怡 (yí ชื่นมื่น) เป็นต้น เช่นชื่อร้าน 清心酒楼 (Qīngxīn jiǔlóu ห้องอาหารสบายจิต) 陈保安堂药行 (Chén bǎoān táng yào háng ห้างขายยาเป้าออนตอง) 顺怡成大旅社两合公司 (Shùn yí chéng dà liǎng hé gōngsī ห้างหุ้นส่วนจำกัด โรงแรมไทยเสรี)

เป็นต้น สะท้อนให้เห็นการคาดหวังของเจ้าของธุรกิจในด้านความสุข ความสงบ เป็นการคาดหวังให้เกิดกับตนเอง ครอบครัว รวมถึงลูกค้าที่มาใช้บริการด้วย

กลุ่มความหมายเกี่ยวกับทรัพย์สินและความมั่งคั่ง

กลุ่มความหมายเกี่ยวกับทรัพย์สินและความมั่งคั่งมีทั้งหมด 7 หน่วยคำ คิดเป็นร้อยละ 13.21 เช่น 金 (jīn ทองคำ) 裕 (yù อุดมสมบูรณ์ มั่งคั่ง) 满 (mǎn เต็มไปด้วย) 丰 (fēng อุดมสมบูรณ์) 茂 (mào มากมาย และงดงาม) เป็นต้น เช่นชื่อร้าน 朱金丰大金行 (Zhū jīn fēng dà jīn háng ห้างทองจุกิมฮง) 满裕旅社 (Mǎn yù lǚshè โรงแรมมั่วหยู่) 卢兴茂机器 (1972) 两合公司 (Lǔ xīng mào jīqì (1972) liǎnghé gōngsī ห้างหุ้นส่วนจำกัด โล้วเฮงหมงยานยนต์) 裕盛 (Yù shèng หยู่เส็ง ท่าเรือ) เป็นต้น สะท้อนให้เห็นความนิยมด้านความมั่งคั่ง เจ้าของธุรกิจคาดหวังให้เกิดความมั่งคั่ง ความอุดมสมบูรณ์ของทรัพย์สินสมบัติ มีการใช้หน่วยคำที่เกี่ยวกับทรัพย์สินของมีค่าที่ชาวจีนชื่นชอบคือ ทองคำ ในการตั้งเป็นชื่อร้านค้าด้วย

กลุ่มความหมายเกี่ยวกับการเกิดและความยั่งยืนของชีวิต

กลุ่มความหมายเกี่ยวกับการเกิดและความยั่งยืนของชีวิตมีทั้งหมด 5 หน่วยคำ คิดเป็นร้อยละ 9.43 ได้แก่ 生 (shēng การเกิด การมีชีวิต) 寿 (shòu อายุยืน) 源 (yuán ต้นกำเนิด) เช่นชื่อร้าน 寿寿堂 (Shòu shòu táng ปียฟาร์มาซี) 新广生 (Xīn guǎng shēng ซินก๊วงแซ) 源盛两合公司 (Yuán shèng liǎnghé gōngsī ห.จ.ก. ง่วนเส็งการช่าง) เป็นต้น สะท้อนให้เห็นว่าชาวจีนให้ความสำคัญกับการเกิด การมีชีวิต การมีสุขภาพกายใจที่ดี ชื่อร้านค้าเป็นเหมือนการคาดหวังหรืออวยพรให้ตนเองรวมถึงลูกค้าที่มาใช้บริการมีสุขภาพร่างกายแข็งแรง อายุยืน มีชีวิตที่ดี เนื่องจากการมีสุขภาพร่างกายแข็งแรงเป็นพื้นฐานของการประสบความสำเร็จ

กลุ่มความหมายเกี่ยวกับกิริยาและคุณลักษณะ

กลุ่มความหมายเกี่ยวกับกิริยาและคุณลักษณะมีทั้งหมด 4 หน่วยคำ คิดเป็นร้อยละ 7.55 ได้แก่ 和 (hé อ่อนโยน กลมกลืน) 来 (lái มา) 广 (guǎng กว้างขวาง) 卫生 (wèishēng สุขอนามัย) ได้แก่ ชื่อร้าน 新和隆 (Xīn hé lóng ซินฮั่วล้ง) 保安堂 (Bǎo'ān táng เป้าออนตอง) 新广生 (Xīn guǎng shēng ซินก๊วงแซ) 卫生堂药行 (Wèishēng táng yào háng ห้างขายยาอ้วยแซตั้ง) สะท้อนให้เห็นความเชื่อที่เป็นมงคลที่ชาวจีนให้ความสำคัญ เช่น ความอ่อนโยน กลมกลืน ความสะอาด เป็นต้น คุณลักษณะเหล่านี้ถือว่าเป็นคุณลักษณะในเชิงบวก ซึ่งจะทำให้การดำเนินชีวิตประสบความสำเร็จ

กลุ่มความหมายเกี่ยวกับชาติพันธุ์

กลุ่มความหมายเกี่ยวกับชาติพันธุ์มีทั้งหมด 4 หน่วยคำ คิดเป็นร้อยละ 7.55 ได้แก่ 中 (Zhōng ประเทศจีน) 泰 (Tài ประเทศไทย) เช่นชื่อร้าน 黄广利中记 (Huáng guǎng lì zhōng jì อู่ยกวงหลี่ ดงกี้) 泰盛发 (Tài shèng fā ไทยเจริญ) 泰荣新 (Tài róng xīn ไทยยงศิลป์) เป็นต้น สะท้อนให้เห็นว่าชาวจีนมีความเป็นชาตินิยม ความภาคภูมิใจในชนชาติของตน โดยมีการใช้ชื่อประเทศจีนเพื่อปกป้องชาติพันธุ์บนป้ายชื่อร้านค้า และในขณะเดียวกันชาวจีนต้องปรับตัว เรียนรู้ มีการแสดงออกถึงความรู้สึกร่วมและความผูกพันกับสังคมไทยที่ตนเองอาศัยอยู่ จึงมีการใช้คำว่า 泰 ในการตั้งชื่อร้านค้า

กลุ่มความหมายเกี่ยวกับความเป็นใหญ่

กลุ่มความหมายเกี่ยวกับความเป็นใหญ่มีทั้งหมด 3 หน่วยคำ คิดเป็นร้อยละ 5.66 ได้แก่ 隆 (lóng ยิ่งใหญ่ มโหฬาร) และ 鸿 (hóng ยิ่งใหญ่) ได้แก่ชื่อร้าน 新和隆 (Xīn hé lóng ซินฮั่วล้ง) 鸿安堂 (Hóng ān táng ฮ่งอันต้ง) 徐鸿兴 (Xú hóng xīng ช.พูนกิจ) สะท้อนให้เห็นว่าเจ้าของธุรกิจมีความคาดหวังให้ธุรกิจ

ของตนรุ่งเรืองยิ่งใหญ่มาก เนื่องจากในอดีตชาวจีนอพยพหนีภัยสงคราม ความยากจน ความกดดัน ไม่มีอะไรติดตัวมาอาศัยผืนแผ่นดินไทย มุมานะพยายามสร้างตัวด้วยความขยัน ประหยัด อดทน ชาวไทยเชื้อสายจีนรุ่นลูกหลานส่วนใหญ่มิได้สืบทอดกิจการของบรรพบุรุษและหวังให้ธุรกิจของตนขยายความรุ่งเรืองต่อไปในอนาคต

กลุ่มความหมายเกี่ยวกับลำดับและจำนวน

กลุ่มความหมายเกี่ยวกับลำดับและจำนวนมีทั้งหมด 2 หน่วยคำ คิดเป็นร้อยละ 3.77 ได้แก่ 两 (liǎng สอง) และ 三 (sān สาม) ได้แก่ชื่อร้าน 陈两记金行 (Chén liǎng jì jīn háng ห้างทองเจolimพร 5) และ 张三益 (Zhāng sān yì นิยมศิลป์) สะท้อนความเชื่อเกี่ยวกับความมงคลด้านตัวเลขของชาวจีนคือเลขสองและเลขสาม 两 หรือเลขสองเป็นเลขมงคล เช่นชาวจีนเชื่อว่าความโชคดียกมาเป็นคู่ 三 หรือเลขสาม ชาวจีนถือว่าเลขสามเป็นเลขมงคลเช่นกัน เนื่องจากการออกเสียงคล้ายกับคำว่า 生 (shēng มีชีวิต) คือการเกิดหรือการมีชีวิต

สรุปและอภิปรายผล

สรุป

1. ผู้วิจัยลงพื้นที่สำรวจและเก็บข้อมูลผ่านการสัมภาษณ์เจ้าของธุรกิจชาวไทยเชื้อสายจีนที่มีป้ายชื่อร้านค้าเป็นภาษาจีน โดยรวบรวมได้ทั้งหมด 68 ร้าน ลักษณะชื่อร้านค้าภาษาจีนส่วนใหญ่ใช้อักษรจีนแบบตัวเต็มและเขียนด้วยรูปแบบอักษร 楷书 (kǎishū ข่ายซู) เรียงจากขวาไปซ้าย จำนวนพยางค์ของชื่อร้านค้ามีตั้งแต่ 3-10 พยางค์ จำนวนพยางค์ที่พบมากที่สุดคือ 3 พยางค์ ส่วนใหญ่เป็นชื่อบุคคล รูปแบบชื่อร้านค้าภาษาจีนมีทั้งที่ใช้ชื่อบุคคลและไม่ใช้ชื่อบุคคลมาตั้งเป็นชื่อร้านค้า ชื่อร้านค้าที่ใช้ชื่อบุคคลมีทั้งหมด 40 ร้าน คิดเป็นร้อยละ 58.82 แบ่งเป็น 2 ประเภทคือ ชื่อร้านค้าที่ใช้ชื่อบุคคลอย่างเดียพบจำนวน 34 ร้าน คิดเป็นร้อยละ 50.00 ชื่อร้านค้าที่ใช้ชื่อบุคคลและตามด้วยส่วนประกอบอื่นพบจำนวน 6 ร้าน คิดเป็นร้อยละ 8.82 ส่วนรูปแบบชื่อร้านค้าภาษาจีนที่ไม่ใช้ชื่อบุคคลมีทั้งหมด 28 ร้าน คิดเป็นร้อยละ 41.18 แบ่งเป็น 5 ประเภทคือ ชื่อร้านค้าที่ใช้คำมงคลและตามด้วยส่วนประกอบอื่นจำนวน 10 ร้าน คิดเป็นร้อยละ 14.71 ชื่อร้านค้าที่ใช้ตระกูลแซ่และตามด้วยส่วนประกอบอื่นพบจำนวน 9 ร้าน คิดเป็นร้อยละ 13.24 ชื่อร้านค้าที่ใช้คำมงคลอย่างเดียพบจำนวน 6 ร้าน คิดเป็นร้อยละ 8.82 ชื่อร้านค้าที่ใช้คำบอกทำเลที่ตั้งและตามด้วยคำมงคลพบจำนวน 2 ร้าน คิดเป็นร้อยละ 2.94 ชื่อร้านค้าที่ใช้คำโฆษณาและตามด้วยลักษณะสถานที่ประกอบธุรกิจพบจำนวน 1 ร้าน คิดเป็นร้อยละ 1.47 เมื่อเปรียบเทียบชื่อร้านค้าภาษาจีนและชื่อร้านค้าภาษาไทยของทั้ง 68 ร้าน พบว่าส่วนใหญ่ชื่อร้านค้าภาษาจีนและภาษาไทยเป็นคำเดียวกันมีจำนวน 33 ร้าน คิดเป็นร้อยละ 48.53 ชื่อร้านค้าภาษาจีนและภาษาไทยมีเสียงหรือความหมายบางส่วนที่เกี่ยวข้องกัน พบจำนวน 23 ร้าน คิดเป็นร้อยละ 33.82 ชื่อร้านค้าภาษาจีนและภาษาไทยไม่มีความเกี่ยวข้องกันพบจำนวน 12 ร้าน คิดเป็นร้อยละ 17.65

2. เมื่อวิเคราะห์ชื่อร้านค้าภาษาจีนที่ใช้คำมงคลตั้งเป็นชื่อร้านค้า พบว่าชื่อร้านค้าภาษาจีนในจังหวัดกาญจนบุรีมีหน่วยคำที่มีความหมายสะท้อนความเชื่อที่เป็นสิริมงคลทั้งหมด 53 หน่วยคำ สามารถจัดกลุ่มความหมายได้ 8 กลุ่ม เรียงลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ กลุ่มความเจริญรุ่งเรืองและความสำเร็จมี 20 หน่วยคำ คิดเป็นร้อยละ 37.74 เช่น 兴 (xīng เจริญ รุ่งเรือง) 发 (fā ร่ำรวย) 盛 (shèng เจริญ) เป็นต้น กลุ่มความสุขและความสงบมี 8 หน่วยคำ คิดเป็นร้อยละ 15.09 เช่น 安 (ān สงบสุข) 清心 (qīngxīn จิตใจเจียบสงบ) 怡 (yí ชื่นมื่น) เป็นต้น กลุ่มทรัพย์สินและความมั่งคั่งมี 7 หน่วยคำ คิดเป็นร้อยละ 13.21 เช่น 金 (jīn ทองคำ) 裕 (yù อุดมสมบูรณ์ มั่งคั่ง) 满 (mǎn เต็มไปด้วย) เป็นต้น กลุ่มการเกิดและความยั่งยืนของชีวิตมี 5 หน่วยคำ คิดเป็นร้อยละ 9.43 เช่น 生 (shēng การเกิด การมีชีวิต) 寿 (shòu อายุยืน) เป็นต้น กลุ่มกิริยาและคุณลักษณะมี 4 หน่วยคำ คิดเป็นร้อยละ 7.55 เช่น 和 (hé อ่อนโยน กลมกลืน) 来 (lái มา) 广 (guǎng กว้างขวาง)

เป็นต้น กลุ่มชาติพันธุ์มี 4 หน่วยคำ คิดเป็นร้อยละ 7.55 ได้แก่ 中 (Zhōng ประเทศจีน) 泰 (Tài ประเทศไทย) กลุ่มความเป็นใหญ่มี 3 หน่วยคำ คิดเป็นร้อยละ 5.66 ได้แก่ 隆 (lóng ยิ่งใหญ่ มโหฬาร) และ 鴻 (hóng ยิ่งใหญ่) กลุ่มลำดับและจำนวนมี 2 หน่วยคำ คิดเป็นร้อยละ 3.77 ได้แก่ 两 (liǎng สอง) และ 三 (sān สาม) จากการวิเคราะห์หน่วยคำในแต่ละกลุ่มความหมาย สะท้อนให้เห็นว่าเจ้าของธุรกิจมีความเชื่อว่าการใช้หน่วยคำเหล่านี้ในการตั้งชื่อจะทำให้ธุรกิจของตนเอง ครอบคลุม รวมถึงลูกค้าที่มาใช้บริการเกิดความเป็นสิริมงคลตามความหมายของชื่อร้านค้า

อภิปรายผล

1. ชาวไทยเชื้อสายจีนนับถือบรรพบุรุษและให้ความสำคัญกับตระกูลแซ่ เห็นได้จากป้ายชื่อร้านค้าที่เป็นชื่อบุคคล ซึ่งส่วนใหญ่เป็นชื่อบรรพบุรุษ มีจำนวนถึง 34 ร้าน หรือคิดเป็นร้อยละ 50.00 ลูกหลานที่รับช่วงต่อธุรกิจยังคงใช้ป้ายชื่อเดิมจนถึงปัจจุบัน นอกจากนี้ยังพบการตั้งชื่อร้านค้าโดยใช้รูปแบบที่ขึ้นต้นด้วยตระกูลแซ่จำนวน 9 ร้าน หรือคิดเป็นร้อยละ 13.24 แสดงให้เห็นว่า ลูกหลานชาวไทยเชื้อสายจีนให้ความสำคัญกับบรรพบุรุษและให้ความสำคัญกับวงศ์ตระกูลของตนเอง การที่ยังคงใช้ชื่อบรรพบุรุษเป็นชื่อร้านค้าถือว่าการแสดงออกของการนับถือบรรพบุรุษอย่างหนึ่ง ถึงแม้เจ้าของธุรกิจปัจจุบันบางรายไม่ได้เรียนภาษาจีน ไม่สามารถอ่านและทราบความหมาย แต่ทั้งนี้ก็ยังคงแขวนป้ายชื่อร้านค้าเดิมอยู่ เชื่อว่าการนำชื่อบรรพบุรุษมาเป็นชื่อร้านค้าเป็นสิ่งที่สร้างความเป็นสิริมงคลให้กับธุรกิจ สอดคล้องกับงานวิจัยของสุภัทรา โยธินศิริกุล [5] พบว่า ที่มาของชื่อร้านทองคำภาษาจีนในกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่มาจากชื่อบุคคล เพราะชื่อบุคคลเป็นชื่อที่มีความหมายมงคลและดีอยู่แล้ว การนำชื่อแซ่ของบุคคลมาตั้งเป็นชื่อร้านค้าสะท้อนถึงการอนุรักษ์ยึดมั่นในวัฒนธรรมแม่ เป็นลักษณะเบื้องต้นที่บ่งบอกความเป็นจีนและแสดงถึงการสืบทอดเชื้อสายของวงศ์ตระกูล เป็นหลักฐานที่บอกเล่าความนึกคิด ค่านิยมและเป็นเครื่องบ่งบอกความเป็นชนชาติจีน ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมจีน เช่นเดียวกับงานวิจัยของนศวัฒน์ สาระ [6] กล่าวถึงการนำชื่อบรรพบุรุษมาตั้งเป็นชื่อร้านค้าของชาวไทยเชื้อสายจีนว่าเป็นการตอกย้ำให้เห็นถึงภาพความเชื่อเรื่องการนับถือบรรพบุรุษของชาวไทยเชื้อสายจีน ซึ่งถือว่าเป็นความเชื่อพื้นฐานที่สุดของชาวจีนที่ได้รับมาจากลัทธิขงจื้อ การนำชื่อบรรพบุรุษมาตั้งเป็นชื่อร้านค้าจึงถือว่าเป็นการแสดงออกถึงความเชื่อเรื่องการนับถือบรรพบุรุษที่มีผลด้านจิตใจของเจ้าของร้านว่าจะสามารถนำความรุ่งเรืองมาสู่กิจการของครอบครัวได้

2. ชื่อร้านค้าภาษาจีนในจังหวัดกาญจนบุรีมีความหมายที่เป็นสิริมงคลใน 8 กลุ่มความหมาย เรียงลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ กลุ่มความเจริญรุ่งเรืองและความสำเร็จ กลุ่มความสุขและความสงบ กลุ่มทรัพย์สินและความมั่งคั่ง กลุ่มการเกิดและความยั่งยืนของชีวิต กลุ่มกิริยาและคุณลักษณะ กลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มความเป็นใหญ่ กลุ่มลำดับและจำนวน ซึ่งเป็นการตั้งชื่อที่นอกจากจะแสดงอัตลักษณ์ความเป็นจีนแล้ว ยังมีการพิจารณาการตั้งชื่อที่มีความหมายดี เป็นมงคล แฝงไปด้วยความเชื่อ ความนิยมของชาวจีน เพื่อให้เกิดความเจริญรุ่งเรือง ความก้าวหน้า ได้ผลกำไร อุดมสมบูรณ์ไปด้วยทรัพย์สินเงินทอง ความสงบ ความยั่งยืน ซึ่งเป็นสิริมงคลที่ชาวจีนพึงพอใจ เป็นการคาดหวังให้เกิดกับตนเองและครอบครัว รวมถึงลูกค้าที่มาใช้บริการด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของนศวัฒน์ สาระ [6] พบว่าช่วง พ.ศ. 2479 – 2489 เป็นช่วงที่มีการตั้งชื่อร้านค้าของคนไทยเชื้อสายจีนโดยเลือกใช้คำภาษาจีนที่มีความหมายดีและเป็นมงคลที่แสดงอัตลักษณ์ของตนเอง เช่น “เฮงกี้” คำว่า “เฮง” หมายถึงความโชคดี ส่วนคำว่า “กี้” หมายถึง ตำแหน่งแห่งที่หรือสัญลักษณ์ ชื่อร้านค้าดังกล่าวอาจทำให้งิการร้านค้ารวมถึงชีวิตสามารถก่อตั้ง ดำเนินกิจการ และมีโชคลาภต่าง ๆ อีกทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุวรรณา ตั้งทิษะรักษ์ [7] ที่พบว่าทั้งคนไทยและคนจีนมีความเชื่อว่าการตั้งชื่อให้มีความหมายเกี่ยวกับความดีงามและความเจริญรุ่งเรือง ความมั่งคั่ง และธรรมชาติถือว่าเป็นสิริมงคลสูงสุด นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของเมษม สอดส่องกฤษ [8] ผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่า ชาวไทยเชื้อสายจีนให้ความสำคัญกับการใช้ภาษาในการ

ตั้งชื่อร้านค้าทั้งชื่อร้านค้าภาษาจีนและภาษาไทย สิ่งสำคัญที่ปรากฏในชื่อร้านค้าคือความเป็นมงคลต่อการค้าขาย ได้แก่ ความเจริญ รุ่งเรือง เฟื่องฟู ร่ำรวย มั่งมี ยืนยง มั่นคง ราบรื่น และความสำเร็จ

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนวิจัยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จากสถาบันวิจัยและพัฒนาแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (Kasetsart University Research and Development Institute, KURDI)

เอกสารอ้างอิง

- [1] ประพิน มโนมัยวิบูล. (2554). ชุมชนจีนในประเทศไทย: หลากหลายสำเนียงจีน. วารสารราชบัณฑิตยสถาน, 36(4), 539-552. สืบค้นจาก http://www.royin.go.th/royin2014/upload/246/FileUpload/2466_6110.pdf
- [2] สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดกาญจนบุรี. (2556). ข้อมูลพื้นฐานในพื้นที่จังหวัด. ใน รายงานผลการดำเนินงานภารกิจงานที่ได้รับมอบหมายจากสำนักเลขาธิการวัฒนธรรมและประชาสัมพันธ์ สำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม จังหวัดกาญจนบุรี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2556. หน้า 3. กาญจนบุรี: สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดกาญจนบุรี.
- [3] เขียวชัย เอี่ยมวรเมธ. (2549). พจนานุกรมจีน-ไทย ฉบับใหม่. พิมพ์ครั้งที่ 16-17. กรุงเทพฯ: อมรรการพิมพ์.
- [4] สมชาย สำเนียงงาม. (2545). ลักษณะภาษาที่แสดงการเปลี่ยนแปลงของความเชื่อเกี่ยวกับสิริมงคลและกาลกิณีในชื่อของคนไทย. วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ภาษาไทย). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [5] สุภัทรา โยธินศิริกุล. (2561, กรกฎาคม-ธันวาคม). การศึกษาชื่อร้านค้าทองคำภาษาจีนของชาวไทยเชื้อสายจีนในกรุงเทพฯ. วารสารภาษา ศาสนา และวัฒนธรรม, 7(2), 202-230.
- [6] นกวัฒน์ สาเร. (2557). การตั้งชื่อร้านค้าในจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส: ความสัมพันธ์ระหว่างชื่อร้านค้ากับวิถีชีวิตด้านการทำมาหากิน (การค้า). กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- [7] สุวรรณ ดั่งที่ระลึก. (2557, มกราคม-มิถุนายน). การศึกษาเปรียบเทียบความหมายของชื่อร้านค้าที่สะท้อนความเชื่อเกี่ยวกับสิริมงคลของคนไทยและคนจีน. วารสารสถาบันวัฒนธรรมและศิลปะ, 15(30), 45-57.
- [8] เมฆม สอดส่องกฤษ. (2555, กรกฎาคม-ธันวาคม). การสำรวจและศึกษาวิเคราะห์ชื่อร้านค้าภาษาจีนของชาวไทยเชื้อสายจีนในเขตอำเภอเมืองจังหวัดอุบลราชธานี. วารสารศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี, 8(2), 59-89.